

TALLINNA POLÜTEHNIIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 35 (1001)

Reede, 5. detsember 1980

XXXII aastakäik

TÄNA ON ELKNÜ 60. AASTAPÄEV

KOMSOMOL- KARASTUMISTE, KOGEMUSTE, KOLLEKTIIVSUSE KOOL

5. detsembril 1920 asutati Üle-eestimaaline Noorproletaarlaste Ühing.

1940. a. moodustati kommunistlike noorte organisatsioon meil TPI-s.

1. detsembri 1980 seisuga on instituudi komsomolikomitees arvele võetud 4955 kommunistlikku noort. Lähemal ajal suureneb see arv veelgi, kui meie komsomoliperet liikmeteks saavad ettevalmistusosakonna kuulajad.

Paljud toredad inimesed on üelnud, et nende elu kõige ilusamad, kõige tegevusrikkamad ja mälestustrikkamad aastad on möödunud komsomolitöös. Sühlemiskool — ka nii on komsomoli nimetatud. Ja kui palju häid sõpru-tuttavaid on jäänud ja jääb just komsomoligaastatelt.

TPI suuri komsomoliperet juhib 28-liikmeline komitee. Selle stažikanad liikmed on kauaaegne komsomolikomitee arvestussektori juhataja, sellest sügisest sekretäri asetäitja organisatsioonilise töö alal Silva PORKON, maandusteaduskonna komsomolibüroo sekretär Silvia NEI, üliõpilasklubi direktor Olavi PIHLA-MÄGI, nüüdsest arvestussektori juhataja Marie UUSKÜLA.

Tubliit tegutsesid aga ka komitee noored liikmed Tõnu RADIK, Erki URVA, Aksel RÜÜTEL, Leho ALIKSOO, Jürgen SAKS...

Ülaloleva pildi tegi TÕT-i fotograaf Meida Jalast selle nädala esmaspäeval, mil komsomolikomitees toimus sekretariaat, s. o. teaduskondade komsomolibüroode sekretäride lühike nõupidamine. Kõrd kuus aga

kogunevad komitee kõik liikmed suurele komitee istungile, arutamaks instituudi komsomolielu sõlmküsimusi.

Ka sel esmaspäeval, 1. detsembril, oli komitee istungi pidamise aeg, kuid et TPI komsomoliorganisatsiooni 10-liikmeline delegatsioon sõitis külla meie lepingupartnerile, Helsingi Kõrgema Tehnikakooli üliõpilastele, siis liikkus suur komitee nädala võrra edasi — 8. detsembrile. Väikest nõupidamist pidasid aga (vasakult) mehaanikateaduskonna komsomolisekretär Ulari Tuisk, Silva Porkon, ehitusteaduskonna komsomolisekretär Enn Vaher, TPI komsomolikomitee sekretär Raivo Vihvelin ja energeetikateaduskonna komsomolisekretär Elmat Veiler.

→ INSTITUUDI NÕUKOGUS

28. oktoobril

* Arutati diplomiprojekteeinimise korraldamist ja riiklike eksamikomisjonide (REK-ide) tööd instituudis. Kuulati ära õppeprorektor dots. V. Mikkali ettekanne ja sõnavõtt. Märgitati, et REK-i esimeeste aruannete ja dekanatide andmete alusel on TPI diplomiprojektide (-tööde) teemaatika enamasti tihedalt seotud diplomandide tulevase töökohaga, püstitatud ülesanded on kooskõlas teaduse, tehnika ja tootmise tasemega. Diplomiprojektide (-tööde) teemad antakse välja vahetult enne diplomipraktika algust, mil on toimunud ka juba tööleusuamine. Hilisemaid teemamuutusi tuleb ette harva. Kõikidel erialadel on diplomiprojekteeinimise juhendid.

Tööde tase ja ka diplomandide teoreetiline ettevalmistus on nõuetekohased. Valdav enamus diplomandid on instituudis omandanud oskuse lahendada küllalt keerukaid tehnikala- ja maajandus- ja meetoodikaprobleeme. Diplomiprojektid varustatakse võrkeelse annotatsiooniga.

Enamus kateedreid pöörab vajalikku tähelepanu ka diplomandide väljendus- ja esinemisoskuste kujundamisele. Juhendajate töö on olnud rahuldav. Diplomiprojektide (-tööde) kaitsmisi on läbi viidud ka tehastes ja ettevõtetes, REK-ide töö tulemusi arutatakse kõigi teaduskondade nõukogudes õppeaasta viimasel koosolekul.

Diplomiprojekteeinimise ja REK-ide töö edasiseks täiustamiseks võttis nõukogu vastu üksikasjaliku otsuse.

* Nõukogu kuulati ära ja arutas läbi õppeprorektor B. Tamme ettekanne «NLKP Keskkomitee 1980. a. oktoobriplaneerimise ja NSVL Ülemnõukogu kümneenda koosoleku neljanda istungijärgu materjalide tundmaõppimisest ning NSVL Kõrg- ja Keskerihariduse Ministeriumi instruktiivkirja nr. 40 3. novembrist 1980 täitmisest».

Nõukogu otsustas:

1. NLKP Keskkomitee 1980. a. oktoobriplaneerimise ja NSVL Ülemnõukogu kümneenda koosoleku neljanda istungijärgu materjalid üksmeelselt heaks kiita, jätkata nende tundmaõppimist ja realiseerimist instituudi kõrgis tegevusliikudes.

2. Kinnitada nende materjalide tundmaõppimiseks ja eluviimiseks koostatud plaan, millele vastavalt täiendada allasutuste tööplaan.

UUT EÜE SEKTORIS

Seljataga on EÜE-80 töö- ja elamusterohke suvi. TPI-s tõmmati malevasuvele joon alla EÜE konverentsiga, kus nii mõndagi maleva pahemalt poolt selgeks jäi. (Vt. 28. novembri TP.)

Uuea rajajooned on uuel õppeaastal endale seadnud ka TPI EÜE sektor, mille koosseis ka laiemale üldsusele tutvustamist vajab.

EÜE SEKTOR 1980/81. 5.-a.:
Sektori juhataja Uku Tuul TE-91. Juhataja asetäitja inseneriteenistuse alal Margus Leivo EE-72, juhataja asetäitja komplekteerimise alal Marietta Laheäär TI-91, juhataja asetäitja orgtöö alal Tiit Ling LE-72, sekretär Mariann Tomingas KM-31, inseneriteenistuse grupp Aivo Liskor AA-91, Andres Koger EE-32, Laine Zirnask TI-91 ja Väino Moor TL-71, reklaamigrupp Toomas Kullerkupp MA-31, TPI suvemaleva komandör Rene Arais TL-51.

MARIANN TOMINGAS
KM-31

Et tudengid oma kodulinna kalliks peavad (vähemalt mõned), tõestas ka möödunud neljapäevane interklubi õhtu. Nimelt toimus juba kolmandat aastat orienteerumismäng. Asjasse pühendamata paar sõna selgituseks.

Mängujuhid — eelmise aasta võitjad — andsid igale osavõtvale paarile (võisteldi kahekaupa) legendi, milles mõnesse kohta olid teksti jäetud lüngad või küsitud nii, et vastamiseks tuli tingimata kohapeal käia. Näiteks oli ülesanne lugeda ära needipead Lühikese jala väravas. Pimedas väravaaluses võis mõnigi mööduja imestada, mida teevad seal muidu viisaka välimusega isikud, mõni ping-salt taskulambiga värava pin-da kammimas, mõni aga val-

gusallika puudumisel sõrmega järge vedamas.

Ürituse eesmärgiks võiks pidada vahetut tutvumist südalinnaga. Üsna kaalukas oli ka võistlusmoment, pealegi pidid jagama nii pea kui jalad.

Pärast limiitaja lõppemist koguneti «Pikosse», kus tehti kokkuvõtteid. Ilmnes, et küsimusele, mitu posti ja tulpa hoiavad valgusfoore endisel vabaduse väljakul, oskasid kõik vastata. Kõige raskemaks osutusid kaks järgmist küsimust: mida tähendab ladina-keelne kiri Toompeal rahandusministeriumi hoonel («Parentum voco ac favore») ja mis on ristmiku keskel, kust algavad Pärnu ja Narva maanteed ning Mere piirstee. Nimetatud teksti ligikaudne tõlge võiks olla «Armastus tuleb alistumise läbi». Vastuseks ettevõtlike asjakohasele küsimusele ministeriumis soovitati teisel päeval tagasi tulla, siis pidavat minister ise kohal olema. Mis on aga nimetatud ristmiku keskel, võiks nupukas lugeja proovida ise teada saada, kontrolliks anname õige vastuse meie järgmistes IK sõnumites.

TOOMAS ESVALD
KA-71

ÜHEÕLATUNNE

Olen olnud komsomolisekretär mitmes asutuses ja ettevõttes: arhiivis, tekstiilivabrikus, kutsekeskkoolis, toimetustes. Praegu pean juba päris mitu aastat järjest jälle seda ametit. «Õhtulehes» pole palju kommunistlikke noori, tosinat jagu. Tee me üht-teist, aga tegemata jääb ka. Kahjuks esineb meil veel üksikuid puudusi, nagu öeldakse. Ükspäev tulid tööle ja jäin mõttesse... Tundus, et ELKNU 50 aastapäev oli alles eile...

Kas olete midagi kuulnud komsomolikkubist «Astra», mis tegutses omal ajal Tombi-nimelise Kultuuripalee juures? Kahju, kui ei ole. «Astra» õpetas oma liikmeid kõigepealt mõtlema. Sellest annab tunnistust asjaolu, et astralaste nimesid kohtame praegu mitmel pool. Elmar Kruusma on «Flora», Siim Loogma Eesti Näituse direktor. Priit Kaldoja töötab ELKNU Keskkomitees — on lektor, diskor. Aiki Kase, klubi keskkooliõpilaste sektsiooni kunagine liige, teeb «Estonias» ilma («Töötused, mõttused...», «Rose Marie» jne.). Jaak Palvarti on ministereiumi töötaja. Klubi endist presidenti Ivo Ploomi tuntakse Kreuksi-nimelises Noorsoo Kultuuripalees kui suurte kogemustega andekat režissööri. «Astrast» on pärit Ralf Parve-juunior, kes töötab Eesti Raadios. Minust sai ajakirjanik. Argu solvugu teised «Astra» liikmed, kellest ma ei rääkinud. Aga et nad on inimesed omal kohal, selles olen veendunud. Paljudest «Astra» liikmetest said kommunistid. Süü-

viti meie partei poliitikasse, mitte niisama, pealiskaudselt, vaid enese ja teiste pärast. Veendumused ei tule kaugeleki üleöö. Nende poole minnakse okkalisel rada ja nii mõnigi ei jõua kohale. Kommunistideid mõutakse tavaliselt rohkem kui parteitult ja see tuli meil toorkord selgeks teha. «Astra» korraldas kohtumisi huvitavate inimestega. Juhtus, et vaieldi süüdaõni. Punkti pani klubi patroon, ajakirjanik ja tõlkija Paul Mõtsküla. Vahel aga jätkus teema arutelu veel mitmel õhtul. Kõige rohkem on mulle ja kõikidele teistele astralastele meelde jäänud Lenini-õhtud, kus tutvusime suure jähi teostega. Astralikult: arutledes, innustades, tänapäevaseks. Kui sain oma esimese suurema komsomolisekretäripalga — see oli üle kümne aasta tagasi — ostsin Lenini teosed. Riulile tolmuma pole need jäänud. «Astrast» tegid Kiievi kineastid tšelüüfilmi, mida näidati ka meie vabariigi kinodes. Loomult oli meie klubi eksperimentaalne, järgimist vääriv.

Õppisime mõtlema, arutlema, analüüsima, objektiivselt hin-

nauguid andma; õppisime enesejulgest. Olime noored ja taunisime igasugust ükskõiksust ning konformismi, tahtsime elada rohkem altruistide kui egoistidena. «Astra» vaim on meis säilinud. Arvo Valtoni raamatukeses «Märklaud kilbiks» («Eesti Raamat», 1960) on lause: «Et teada, peab uskuma; et uskuda, peab teadma.»

Korraldasime klubi kokkuteleku. Aeg teeb ränki korrektiive — juba mälestasime meie hulgast igaveseks lahkunuidki. Rääkisime, mõtlesime. Kauaks jäi see õhtu meelde. Üheõlatunde pärast. See aitab igapäevast. Silmaklappidega elada pole võimalik. Danton nõuaks süüdlase pea maharajumist, meie tahame, et ta end parandaks. Kõik see kulub närve ja aega. Kuid kõrvalvaataja olla ma ei soovi.

Leonid Iljitš Brežnev ütles ühel üliõpilaste kokkuteleku* peetud kõnes, et meil pole õigust unustada Lenini üleskutsut seostada õppimist kommunistliku kasvatusena ja et need protsessid peavad praktikas ühte sulama. Tegelikult kipub õppimise (tuupimise) ja kommunistliku

kasvatuse (kas tõesti paberliku asjaajamise pärast?) vahele mõra tulema. Kahjuks. Millegipärast meenub muhe Achilleuse ja kilpkonna lugu. Näite tooksia ka. Ühes Tallinna kõrgkoolis töötas aasta aegul valimiskampania ajal valijate klubi. Zurnalist oli näha, et mitmes loengus osales vaid üks inimene. Valves olev töötaja pidas loengu iseendale — kaks kõrbest ühe hoobiga! Ja üliõpilane naeris õigustatult korraldajate nõmeduse üle.

Kuidas seda mõra vältida? Ma pole prohvet ja arutlen seotõttu ühekülgselt. Arvan, et iga kommunistlik noor ja noor, kes endast lugu peab ja tahab ühiskonnale anda tagasi rohkem kui ühiskond talle, õppigu kõigepealt ikkagi mõtlema. Kõlab naiivselt? Hästi. Nägite Andrei Tarkovski «Stalkerit»? Mäletate stseeni tüdrukuga kuldkollases pitsiüksus, kes vaatab laual klaaside liikumist? Klaas jääb servale peatuma (muide, selle kaadri ajal saalis millegipärast naerdi ja kolistati jalgadega). Tatjana Elmanovitš arvab oma raamatus «Andrei Tarkovski

filmid» nii: «Kas pole elume see, mis on kutsutud ja seatud päästma tarbijalikest soovidest katastroofi äärele, «servale» viidud maailma?» Selle üle tasuks mõelda. Ja «Stalkerit» võiks mitu korda vaadata. Tarkovski geenius on loonud tema sügavalt humanistlike filmide auru. Neid loetakse tulevikufilmideks, aga samal ajal on ka arvanusi, et «Stalker» on Tarkovski loominguiline kriis. Nii palju kui inimesi, nii palju ka arvanusi. Tarkovski filmidest imbav mõte sugereerib, jälitab musta koerana «Stalkerit», paneb endasse ja ümbrusse teistmoodi suhtuma.

Võib-olla pole see näide päris sobilik, kuid allakirjutanu on viitavalt Tarkovskist vaimustuses. Ei maksa talle seda pahaks panna. Ja ma ei usu, et selle loo lugeja «Stalkerit» vaa-dates igavust tundis. Ei saanud ehk kohe aru, mis sellest, aga mõlema pani. Kerge on hukka mõista, raske on mõista. Nii öeldakse.

Meie klubi devüs oli «Per aspera ad astra!» Astra on ka minu tütre nimi. Kindlasti küsib ta kunagi minult, mida olen ühiskonna heaks ära teinud...

«Õhtulehes» komsomolitee sekretär
PEETER NOVOD

* L. I. Brežnev pidas oma kõne üliõpilastele üliõpilaste kokkuteleku 19. oktoobril 1971. aastal (L. I. Brežnev «NKP ideoloogilise aktuaalsel küsimustel I», Eesti Raamat, 1972, lk. 488).

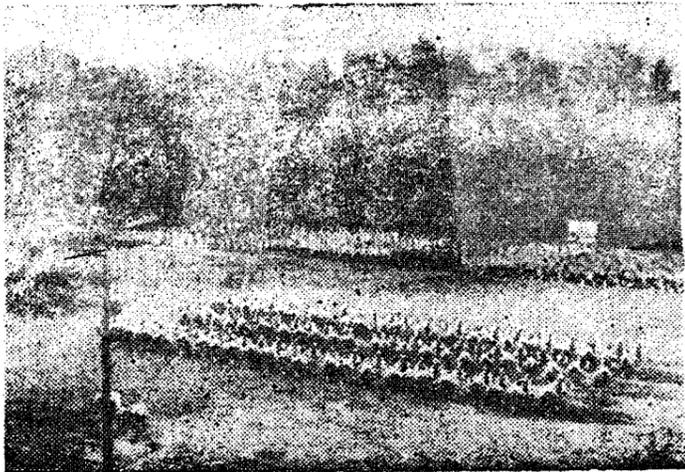
OLÜMPIAPÄEVI MEENUTADES

Ettevalmistustega olümpiamängudeks olid kuljuslased seotud kõige pingelisemalt üks kuu enne avapidustusi Moskvas. Imestasime algul, kui tuli korraldus neljaks nädalaks pealinna asuda. Oli ju H. Aassalu ettevalmistatud «Tuljak» saariviiekümnel eesti tantsijal olnud juba kenasti selgeks õpitud, naabrite — lätlaste, leedulastega — kokku sätitud ning Klaipeeda spordipeal ettegi kantud.

Veetnud aga kolm esimest päeva a 7 tundi harjutusstaadionil ning seejuures vaid ca 10 minutit oma jalaga väljakumuru katsunud, sai selgeks, et kuu on pigem lihtike kui pikk aeg nelja ja poole tuhande pealise interrahvatantsuansambli liikumapanemiseks 35-minutilise programmi. Töö, mis meil ees seisis, oli hakatuses lootusetult segane ning rohkem vaimu kui füüsilist jõudu nõudev. Eesmärgiks oli näidata olümpiakülalistele killukestki meie paljurahvuselise maa rahvakunsti rikkusest ning omapärast.

Ettevalmistusi kodus polnud kõik liiduvabariigid ühesuguse kohusetundega teinud või lihtsalt puudus ettekujutus raskustest, mis on seotud nii suure massiga. See muidugi suurendas eelkõige pealavastaja M. S. Godenko, samuti kogu tantsijatepere närvikulu.

Eestlased, lätlased, leedulased (Moskvas ühise nimetajaga Priibaltika) on väljakul ehk rohkemgi karastatud kui Kesk-Aasia või Taga-Kaukaasia rahvatantsijad. Meie tantsupidude suure kogemused aitasid säilitada kannatlikkust ning distsipliini ka siis, kui tundide viisi tuli praktiliselt ühel kohal seista, üsna tihti jalad vees, ning mikrofonist vastukülvaid ning ebamääraseid korraldusi kuulata. Lõunamaise temperamendiga noorele inimesele on selline sundseisimine peaaegu võimatu. Muidugi löi vaoshoitud tegutsemiskihk täis võimsusega välja sootuks mujal,

Fotol: keskmises blokis eesflased «Tuljakut» tantsimas, tantsib ka 8 paari kuljuslasti.

URMAS SOONVALD
LS-71

näiteks sööklas, ka seal põhjamaise kannatlikkuse arvel.

Mis puutub sööklasse, täpsmini vabaõhukohvikutesse, siis võib neist rääkida ülivõrdes. Hästi organiseeritud toitlustamine: 200-liikmeline delegatsioon sai söögid kätte 10 minuti jooksul; transportöörilindid kandisid ette loitud, koristasid mustad nõud; Tatarimaalt kohale sõitnud kokad pakkusid nüisuguseid hõrgutisi nagu ananassid, banaanid, kalamari jne.; rahvustoitute päevadel saime meistra isegi baltikumil rahvusköögi toite. Vaid korra tõstis üks Maarjamaa mees protesti saamata jäänud jogurti pärast, aga protest suruti ühel häälel maha, sest köök tegi oma tööd hästi.

Edasi aga põhitegevusest. «Must töö» tehti ära väikesel harjutusstaadionil meie elukoha, elektrotehnikainstituudi ühiselamute lähedal. Järgnes bussijuhtide etteaste, kes pidid sadakond bussi esialgu tühjalt, pärast aga koos tantsijatega Lužnikisse toimetama. Peab tunnistama, et nende peaproov õnnestus märksa paremini kui tantsijatel. Vaatamata suurele kiirusele, millega Lužniki tagavarastaadionilt peaväljakule galopeerisime, jõudisime pealvaatajate ette ajaks, mil reibas süüdimuusika oli algtaktidest kaugele edasi jõudnud. Mehel, kes oli seatud vä-

gesid juhtima ja meelde tulemata, et sissemarss algab parema jalaga, ei jäänud muud üle, kui meiega kaasa tormates tee puhas hoida, jooksult vihmavarje püüda ning juba lootusetult hilinevad käsklusi jagada.

Untsuläänud peaproov sundis seda enam suuremale tähelepanelikkusele nii juhte, juhikese kui ka esinejaid. Kuidas meie esinemine lõpuks õnnestus, seda oli võimalus teleekraanidelt jälgida peaaegu kogu maailmal. Kahjuks haaras telesilm vaid osakese vaatamängust, mis tegelikult kogu väljakul toimus. Ainuüksi rahvariided pakkusid elamusel: 15 erinevat omandolist ülipiduliku kostüümi. Tundsiime end pisut vaestlastenagi vennasvabariikide tuluute riiete keskel oma igivanade pühaleppadega, nii mõnigi andruk tänapäeva koide poolt ära proovitud.

Ansambli on uued tegemised turjal, kuid olümpiaeelne Moskva ei unune niipea. Suur tantsulaager andis palju kasulikke kogemusi nii ballettmeistrile kui tantsijatele. Kaudselt aga ka kõigile rahvatantsuhuvilistele, kel peatselt avaneb võimalus näha vennasrahvaste uusi tantse, mis Moskvas sõpradelt õpitud.

MALL ZIRK

ÜLIÕPILASTE 1980/81. Ö.-A. TÄPPISTEADUSTE REFERATIIVSETE TEADUSLIKE TÖÖDE KONKURSI JUHEND

KONKURSI EESMÄRK on üliõpilaste teadmiste süvendamine ja kirjanduse iseseisva läbitöötamise oskuse omandamine täppisteaduste alal.

KONKURSIST VOIVAD OSA VÕTTA kõik TPI 1980/81. ö-a. I, II ja III kursuse üliõpilased nii päevasest, õhtusest kui kaugõppe teaduskonnast.

KONKURSSTÖÖDELE ESITATAVAD NÕUDED. Tööd võib kirjutada ainult žürii poolt väljakuulutatud teemadel. Teemad esitavad matemaatika, majandusmatemaatika, füüsika, teoreetilise mehaanika, ehitusmehaanika, graafika ja anorgaanilise keemia kateedrid. Iga ülalnimetatud kateeder määrab igale teemale konsultandi, kelle poole on üliõpilasel võimalik pöörduda teema käsitlemise meetoodika ja kirjanduse valiku küsimustes.

Referatiivsetes konkurstitöedes ei nõuta uusi teaduslikke tulemusi, küll aga teadusliku kirjanduse läbitöötamise tulemusena antud teema märksa sügavamalt käsitlemist kui seda näevad ette kehtivad õppeprogrammid.

Tööd vormistatakse kas masinkirjas või selgesti loetavas käekirjas. Soovitav maht mitte üle 30 masinakirjalehekülje.

KONKURSSTÖÖDE ESITAMISE TÄHTAJAKS on 6. aprill 1981. Tööd esitatakse TPI ÜTÜ Nõukogule (3. korpus, tuba 313) ühes eksemplaris eesti või vene keeles koos kasutatud kirjanduse loeteluga. Kirjanduse loetelu peab olema vormistatud vastavalt riiklikele standarditele (ГОСТ 19800—74).

TÖÖ TITELLEHEL peab olema märgitud instituudi ja teema esitanud kateedri nimetus, pealkiri, autori märgusõna ja töö valmistamise aasta. Koos tööga esitatakse sama märgusõnaga varustatud kinnine ümbrik andmetega töö autori ees- ja isanimi, perekonnanime, õpperühma ja juhendaja kohta.

KONKURSSTÖÖDE HINDAMISEKS määravad matemaatika, füüsika, teoreetilise mehaanika, ehitusmehaanika, graafika ja anorgaanilise keemia kateedrite juhatajad kateedrite õppejõududest koosnevad komisjonid, kes vaatavad läbi ja hindavad oma ka-

teedri poolt välja kuulutatud teemadele kirjutatud konkurssitööd. Ettepanekud tööde premeerimiseks esitavad alakomisjonid konkursi peakomisjonile.

Peakomisjoni otsuse kinnitab TPI rektor käskkirjaga. Käskkiri avaldatakse 1. mai pidulikul aktusel ja «Tallinna Polütehnikus».

Parimate tööde premeerimiseks on järgmised rahalised preemiad:

10 esimest preemiat a 30.— rbl., 10 teist preemiat a 20.— rbl. ja 10 kolmandat preemiat a 15.— rbl.

Preemiad makstakse välja ainult päevaste teaduskondade üliõpilastele. Õhtuse või kaugõppe teaduskonna üliõpilasi premeeritakse mälestusametega.

Peakomisjonil on õigus vastavalt tasemega tööde puudumisel jätta osa preemiaid välja andmata või need ettenähtud summa ulatuses ümber jagada.

Kõiki premeeritud tööde autoreid autasustatakse ÜTÜ diplomiga. Diplomile piduliku väljaandmise korraldavad konkursi organiseerivad kateedrid.

Lisaks premeeritud töödele on hindamiskomisjonil õigus esitada paremad tööd äramärgimiseks TPI rektori käskkirjas. Auhinnatud ja äramärgitud tööd võetakse kateedrite poolt ühe komponendina arvesse üliõpilaste õppeudukuse hindamisel antud semestri. Lisaks sellele saavad premeeritud tööde autorid ÜTÜ arvestuse 0,10 punkti, äramärgitud tööde autorid 0,05 punkti. Saadud punktid hindatakse õppeaasta keskmisele hindele.

Matemaatika.

1. Lineaarsete võrrandisüsteemide lahendamine iteratsioonimeetodiga. Konsultant: v.-õp. E. Ruustal.
2. Hüperboolsed funktsioonid. Konsultant: dots. kt. A. Kivimükk.
3. Ruutvormid. Konsultant: dots. I. Tammerid.
4. Kuidas lahendada ülesannet? Konsultant: ass. H. Päev.

FÜÜSIKA.

1. Kosmiliste lendude füüsikalised alused. Konsultant: dots. E. Rusalet.
2. Stimuleeritud kiirgus ja selle rakendamise võimalus. Konsultant: dots. kt. U. Uder.
3. Ioonne ülijuhtivus. Konsultant: v.-õp. A. Mere.
4. Elementaarsakeste kvarkmudel. Konsultandid: v.-õp. V. Veimer, dots. kt. R. K. Loid.
5. Relatiivsusteooria kaasaegne füüsika. Konsultant: v.-õp. R. Manikin.

Järg 4. lk.

Kõnelused

Möödunud aegade KM-11, KM-21 ja praegune KM-31 on kehalise kasvatus kateedris üsna heas hirjas ja mitte päris asjatult. Nimelt õnnestus neil rebaseas üksjagu tihedalt sporti teha. Loobereid lõigati keemateaduskonna sisese kõige suurema punktihulga pealt spordis, seda kroonis lõpuks 150 realiseerimisjärge ootavat rubla.

* Süümu sai esimesel õppimis-aastal kätte sporditud, mas jääte aaded puhkama?

Midagi taolist ei tule. Kõrgelt võidule triivimist ärgu lootku ükski keemik!

Nii et seame hankaks raha ja kõik tormavad jooksmahüppama. Kas tüdengispord on muutumas ka kin-

nimastavaks? Lahe ja — käl nagu tšöi ja saab veel paika ka.

Mine nüüd! Meil pole rühmas kunagi sellist kollektiivsust olnud kui sportides. Eriti mõnus oli läinud aastane spordipäev. Karta on, et kollektiivsust «kinni plekkida» ei anna. Kui ikka kollektiivi pole, ei saa seda ühegi rublaga tekitada. Sportides tõuseb jalule rühma vaim, huvi enda ja teiste tulemuste vastu, kartus kaaslaste usaldust ja lootust alla lüüa. Sportimisel tekitab energiat, reipust, lahedat enesetunnet ei anna lihtsalt rublade alla ära matta. Ja ma julgen nentida, et vaevalt keegi nutab taga paari kaotatud kilogrammi või suvel varutud nn. talvepolstrit.

* No vaevalt, et rüüad eriti lüdvaks muutuvad, sest preemiast teemil kuuluvad endiselt kondiitritooded ja spordipäeva 7-st tordist kukkusid 4 ju ka teile?

Üllastid siin sporti ja tema aateld

taevani, aga kas peab rahvast kaua tagant tõrkima, et ta nende aadeti jõuaks?

Kergete kilda see «kupjaamet» just ei kuulu. Vahel tuleb mängida äärmiselt tähelepanelikku psühholoogi sobramaks teise hinge ja südametunnistuse heledamates kohtades. Mõnikord võid tõesti mõelda end sarja «Suuri sõnameistreid», sest sõnad peavad olema sütitavad ja toon enam kui veenev. Edasine

Spordist

Vestluskaaslane on õppe-rühma KM-31 spordi-organisaaator MARIANN TOMINGAS.

lähleb juba iseenesest. Kui mass väljas, küll siis jõud ka tuleb. Eks kõigil ju ole väike põnevus hinges: kas suudan?, kui kiiresti (kaugele)?, kui palju?

* Mass massiks, sellega võib läbida küll, ja nii mõnigi rühm võib haiget saada, aga ilmselt on teil rühmas ikka üksjagu häid kehakultuurilasi ka?

Poistest ehk võiks mainida Madis Koklat ja Ilmar Oja, aga lüdrudud on küll täiesti tavallised. Keegi millegagi ei hiilga, tippsporti pole kunagi teinud, lihtsalt toredad entusiastid.

* Kas midagi on ka mureks või laabuvad kõik asjad nii ladusalt, et aina kiida?

Mida imet siin kiita tuleb, pigem kirjutaks kaebuse võistluste ajalise mammutvenitamise kohta. Aeg-ajalt tuleb näha seda, et kohtunikud on võistluste

läbiviimiseks sobimatud. Ja veel: miks pole rühmadele eraldatud aegu spordisala treenimiseks (näiteks korv- ja võrkpalli)? Sektsioonid on ka nii tüheda rahvastusega, et juurde ei tuubi kedagi ja eks see ka põhjustab tihedalt sportimängude primitiivsust.

* Kas võrreldes läinud aastaga on tänavu ka midagi uut plaanis?

Ikka leidub: näiteks mullu pidamata jäänud võrkpallivõistluste neidudele on sellel semestril täiesti kavas.

* Vahest ütled midagi ka teiste rühmadele?

Võtke osa, püüdke võimatut, olgu teil ikka ja kõigil pikka püsivust!

Vestles LIIS MÄÄRITS

Üliõpilane & kirjandus

TPI Teadusliku Raamatukogu kirjavaras põhiosa moodustab instituudi erialadele vastav õppe- ja teaduskirjandus. Selle kõrval on lugejale pakkuda ka hea valik ühiskondlik-poliitilist ja kükirjandust.

1979. a. ilmunud uudisraamatutest annab ülevaate näitus «Elukirjandus 1979» raamatukogu üldlugemissaalis.

1979. a. ilmus üldse 288 nimetust kirjanduslikke teoseid kogutiraažiga 7 milj. 809 000, sellest 134 nimetust lastekirjanduse valdkonnas, mis annab näitustel on välja ilmutud. Trükitavast nägi 22 proosaosast kogutiraažiga 8 18 000, 14 draamateost tiraažiga 83 000, 47 luuletost tiraažiga 795 000, 8 erilaanrite kogumikku tiraažiga 112 000.

Kui keegi üritaks seda kõike läbi lugeda, tuleks tal ühe aasta vabast tundi kindlasti jätuda. Valiku tegemisel võiks juhendada L. Tolstoi sõnadest: «Kõike lugeda pole vaja, tuleb lugeda ainult seda, mis vastab hinges tärpanud küsimustele.»

Näitusel on eraldi stand eesti kirjanduse parimaile teoste-

le 1979. Aukoht kuulub Nõukogude Eesti preemia laureaatidele Betti Alverile («Lendava linn») ja Juhan Peegile («Ma langesin esimesel sõjasuvel»).

Näitus on koostatud nii, et «siin oleme meie ja siin on maailmakirjandus kogu oma kirevuses, vastuoludes ja vääramatute väärtustega... Vahelduvad teemad, probleemid, karakterid. Liikuda saab nii ruumis kui ka ajas. Leedust ja Soomest Mehiko ja Iraanini, vahepeatused Inglismaal, Tšehhoslovakkias, Siberis ja mitmel pool mujal.» (E. Soosaar, Tõlkekirjandus 1979. — Looming, 1980, nr. 4). Näitus annab teada ka meie kirjanike teoste tõlgetest teistesse keeltesse.

Tähelepanu äratav proosaraamatute rohkus. 1979. a. proosatoodangu võiks jagada lihtsalt kaheks, pikaks ja lühikeseks. Näiteks A. H. Tammsaare ja A. Hindi «Kogutud teoste» järjekordsed köited või tänapäeva elu sõlmprobleeme lahata püüdvad M. Undi «Sügis-

ball» ja T. Kallase «Eiseai tänav».

Vene kirjanduse klassikat esindavad A. Tšehhov («Jutusused»), A. Tolstoi («Peeter I»), I. Gontšarov («Obloomov»), Tšernõševski («Mis teha?»).

Tõlgete uudisraamatutest tuleks esile tõsta auhinnatud teoseid. Tuntud nõukogude kirjaniku ja kirjaandusteadlase F. Abramovi triloogia «Prjasiinid» on autasustatud 1975. a. NSV Liidu riikliku preemiaga, D. Granini «Kolme jutu» hulgas on avaldatud jutustus («Klavdia Vilor», mis pälvis sama preemia 1978. a. Eesti lugejani jõudsid 1979. a. J. Aldridge'i romaanid «Diplomaat» ja «Relvade pilge», mille autorit on autasustatud rahvusvahelise Lenini preemiaga «Rahu kindlustamise eest rahvaste vahel» ning Nobeli preemia laureadi H. Laxnessi «Salka-Valka» kordustrükk.

Eesti proosakirjanduses debüteerisid S. Anniko, A. Biin ja P. Elbing. Esimene proosaraamat tuli L. Ruudilt, sama

täiskasvanuile A. Pervikult.

Tabava hinnangu eesti proosakirjanduse kohta 1979. a. on andnud M. Mutt: «Meie oludes võimaldaks üliedukat proosalõikust ainult, õnnelik juhus, kui ühel aastal ilmukis raamatuid J. Krõssilt ja P. Kuusbergilt, A. Valtonilt ja M. Traadilt, A. Hindilt ja L. Merelt, Undilt, Vahingult, Vetemaalt, A. Beekmanilt, J. Peegilt, Kruusvallilt ja paljudelt teistelt. Seekord nii suurt õnne polnud. Ja kui olekski olnud, tähendaks see, et järgmine hooaeg valitseks totaalne tühjus, ja niisugune hüplemine poleks kultuurile tervikuna näidustatud.» (M. Mutt. Proosaimpressioonid 1979. — Looming, 1980, nr. 2).

Luuležanris ilmus 1979. a. väga erinevaid kogusid. Eesti luuleklassikat esindab valikukoguga G. Suits. Mõeldud aasta kõige suuremaks luule-sündmuseks oli Betti Alveri «Lendava linna» ilmumine. Debüütikogudega tulid välja I. Volkov, M. Vallisoo, K. Talviste,

V. Kangur, M. Helme, S. Käerner.

Tõlgitud on luuletusi H. Heinel, A. Kallase ja A. Turtiaisel. Nõukogude poeesiat esindavad B. Ahmadulina ja O. Su-leimanov.

Väljapandud raamatutest võiksid üliõpilasest lugejale huvi pakkuda noorte spetsialistide eku käsitlevad J. Jõerüüdi «Lepping. Opetajad», aserbaidžaan kirjaniku H. Sejidžajli «Telefonineiu» ja vene kirjaniku A. Toboljaki «Ühe armastuse lugu». Poleks sugugi üleliigne tuttavaks saada noorte autori-tega koguteose «Noori autoreid '77» vahendusel, sest mitmed debütandid on tänase üliõpilase eakaaslased ja nende värssides on sõnastatud probleemid, mis meidki erutavad.

Teadusliku Raamatukogu vanemtoimetaja LUULE TEEVER TPedI raamatukogu ja bibliograafia III kursuse üliõpilane EVA PILT

TAIDLUSKONKURSS '80

20. novembril oli tüdengiloss keemikute päralt. K-teaduskonna õhtu põhiosa kolmas taidluskonkurss, mis hoogustus juba lossi uksele, kus trükitud kutsed said endale isetegevuslike joonestajate käe alt tulnud konkurendid. Veidi hiljem läks uksele kõiku number: kes paku enam korraldureile, see saab uue baariloo. Järgmine trikk pärines isetegevuslikult pisinäppajalt, kes kadus baariloo koost mõne õllepuudeliga.

Nn. metsikut taidlust püüdis igati objektiivselt hinnata 13-liikmeline (!) žürii eesotsas üliõpilasklubi kunstilise juhi Kristi Petersoniga.

Kõige suurema psühholoogi-

HAŠŠ-KAKS-OO... AGA PEASJALIKULT MUUST

lise löögi võttis endale KA-37, avades oma kavaga taidlusõhtu. Filmiduubli klõpsatus ja metsik tants viis meid ürgaega, siis järgnes aasta 1530, sellele 1930, ja pilku kõitis muretu tšarleston. 1980. aasta pakkus äiskot kesiselt väljamängitud ekstaasiga. Viimase duublipak-suga anti motiiv tulevikuks. Kõige efektsemalt mõjus ürgaeg, tänapäev seevastu jäi mängu poolest nigelaks. KA-37 sai äramärkimiseks vajalikud 5,71 palli.

«Tahaks olla linnulaul, mis suverohelusse viib» või siis «kas on siin veel keegi, kes elda teaks, kus peidus õnn nii

suur...» — nõnda laulis üksinda, õigemini kahekesi (+kitarr) KO-11 tütarlaps Maarika Kruusmann. Tema kogutud punktidesumma jagatis küün-dis äramärgitute hulka: 7,00.

KM-31 jutt ja luuletused kitarril saatel olid kenasti üles ehitatud, kuid teostuses jäi üht-teist vajaka, kohati löi välja ka esinejate arglikkus. Punkte 5,00.

Edasise esinemisjärje said Kaido Suss, Tõnis Pajupuu (mõlemad Muusikakeskkoolist), Enn Pajupuu (KO-51), Rein Koort (KM-51) ja mängiski ansambel «Poco». Siinkohal toon ära fraasi kahe naabri jutust:

«Täitsa toredad poisid...» Seda kindlasti — seob ühine hobi, kaasa on haaratud ka paar meest väljastpoolt TPI-d. Poiste mäng oli kõige harmoonilisem üldse, mida kogu õhtu jooksul taidluses pakuti. Harjutamise vilja näitab ka kõrgeim punktisumma 9,30 ja laureaadititel.

Laureaadiks tuli ka 5-liikmeline «Viisis». Et harjutamine teeb meistriks, selles kaheldab vaevalt keegi «Viisisestki». Eks alustanud nemadki viisi veeretamist äramärgituna, juba mullu aga saadi laureaadiks. Tänavune hinnang — 8,89 punkti.

KA-31 esitas põimiku poetess Katri Vaia luulest. Kava mõjulepääsemiseks aitasid kaasa sobiv muusikaline taust ja põlevad küünlad. Kui aga ettejate parem osa tunnetas luulet sügavuti, püüdes anda endast parima, jäi teine osa lihtsalt mahalugejaks, lastes seejuures kuulda kohatuid vaerutursatusi. Jämedalt deldes võinuks nätsu järamiseks siiski leida sobivama koha kui lava. 6,07 punktiga jõuti äramärgitute ri-dadesse.

Järgmisena etendus minilavastus «Ei kartulimardikatele» ja selle kandis ette KM-11. Kü-tuseks peab märkima, et ees-riie liikus igati omal kohal, ainult massides oli vahest se-gadust ja saginat rohkem kui tarvis. Pälvis osavõtupunktid 4,3.

Viimasena astus üles KÜ-11. Mari Lavva ja Toivo Kuklase moodustasid omapärase duo frakkides. Neilt kuulus luba-tud 2—3 laulu asemel kõigest maksimaalselt 1,5 laulu. On see loomulik kadu teel plaanist

teostumiseni? Žürii ootas pilku kavalehele heites KÜ-11-lt veidi enam, kuid loodetavasti tehakse vajaka jäänud osa tasa taidluskonkursi II voorus. 6,38 punktiga jõuti äramärgitute hulka.

Eritiselt võidab äramärkimist Võru mammi Mari Puusahls (Ants Haring KM-72), kes keie-tas tantsu vaheajalõueteid mõtteid oma tütrest Enest, puidureba-sest, ja oma tulevases väi-mehest. Lisaks kõlas ka disko-tantsu õpetus: ikka hašš-kaks-oo ja hašš-kaks-oo, permanganaat, permanganaat, sinihape, sinihape...

Kokkuvõtteks. Võrreldes läinud aastaga on tüdengitaidluse tase tõusnud, osavõtt konkur-sist suurenenud, see aga oma-korda on tinginud ka konkur-sõela tihenemise. Enamus ka-vastid on teinud läbi tubli har-jutamise ja isegi kostüümi-dega on väsitatud väeva nägu.

Peo-osa sisustamiseks män-gis, õigemini müristas keemi-kute oma (?) bänd: Aleksander Kirilenko, Kalev Mäekalle MM-72 ja Sander Karu KM-71. See õhtujupp jäi õige vi-letsaks. Isegi tavalline disko-oleks olnud etem. Laul sum-bus mürasse, kõrvu pekis min-gi meeletu kakofoonia, igal ju-hul mitte kaunitse kunstide hul-ka kuuluv muusika. Tundus, nagu kiirustaks tagant ise kuhu-gi ja sunniks tõnani ka män-gurüsti. Lausa ime, et üldse tantsima mindi — kuuldavasti oli punt varem veelgi halvemini mänginud. Mingil EÜE-peol oleks õnnetu trio küll välja vilistatud. Aga... kui jälle uskuda, et harjutamine midagi annab, siis...

ANNELI KUUS KM-31

● Lossist põgenevad väikesed loomad, sest ülal... pidutsevad suured (loomad). Täpsemalt kõrvaloleva artikli viimases lõigus. Pildid on seinal toodu visuaalne kirjeldus, tekkinud Harvi Varkki (LA-91) isiklike muljete põhjal K-teaduskonna õhtu peo-osast.

RAAMATUKOGUDE- VAHELISEST LAENUTUSEST

Käesoleva artikli eesmärgiks on selgitada meie lugejatele TPI Teadusliku Raamatukogus puuduva kirjanduse tellimise korra raamatukogudevahelise laenutuse (RVL-i) teel. Meie raamatukogus puuduva trükkise tellimiseks tuleb lugelal pöörduda teaduskirjanduse osakonna laenutuspunkti nr. 1 (Ehitajate tee 5) või välislaenu osakonda (Lai t. 5) ning täita seal tellimislehed. Kui lugeja soovib trükkise ajutiseks kasutamiseks, tuleb tal täita RVL-i tellimislehed (2 eks.). Jahul kui lugeja soovib väljaanne alaliseks, tuleb tal täita koopia tellimisleht (1 eks.). Näidiste järgi, mis on välja pandud laenutuspunktis nr. 1.

Tõlgetest, deponeeritud käsikirjadest, dissertatsioonidest, teaduslike tööde aruannetest, toodangukataloogidest jne, saab tellida ainult koopiaid (mikrofilme, mikrofilme), kuna need RVL-i teel ei laenu. Ajakirjate tellimiseks võib koopiaid saada ka RVL-i teel, kui artikli pikkus ei ületa 10 lk. Kui artikli pikkus on üle 10 lk., tuleb täita koopia tellimisleht.

Tihti esineb lugejal pretensioone RVL-i ja koopia tellimise tähtsuse kohta. Tellimise tähtsuse operatiivsus ei ole niivõrd meie raamatukogust, kui informatsioonist või raamatukogust, nagu tellimuse koordineerimise korras edasi saadetakse. Kui koondkataloogide abil on võimalik kindlaks määrata, millises raamatukogus trükkis on olemas, on ka RVL-i teel teel lihtsam. Kui aga tellimuse suunatakse vastavasse koordineerimiskeskusesse, kes oma teatmeaparadi abil määrab trükkise asukoha, kulub tellimuse tähtsuse märksa rohkem aega.

Lugejate soovide kiiremaks rahuldamiseks kasutatakse meie raamatukogus 1963. a. alates teletähti. Tellimuse kiiremaks tähtsuse saayad kaasa aidata ka RVL-i teel ise. Tähtsuse tähtselt kõik tellimislehed nõutavad andmed ja näidatavad allika, kust need andmed on võetud. Kui lugeja jätab allika märkimata, saadetakse arusaamatuste korral tellimisleht tagasi täpsustamiseks. Kui on kindlaks tehtud, et NSV Liidu raamatukogudest ei leidu soovitud trükkist, võib lugeja selle tellida Fr. R. Kreutzwaldi nim. Eesti NSV Riikliku Raamatukogu või Eesti NSV TA Teadusliku Raamatukogu vahendusel välismaalt.

Raamatukogudevahelise laenutuse olemise tingimused on kirjanduse tagastamise tähtaegadest kindlalt määratud. RVL-i teel tellitud kirjanduse kasutamise tähtsused on: raamatutel 30 päeva, ajakirjadel ja jätkväljanditel 15 päeva, mikrofilmidel 45 päeva. Kui raamatut ei ole nõutud, võib tähtaega pikendada. EI PIKENDATA VÕORKEELSE KIRJANDUSE KASUTAMISE TÄHTSUSI! Trükkiseid, mille järele on suar nõudmine, laenuatakse ainult 10 päevaks või isegi vähemaks ajaks.

On esinenud juhtumeid, kus korduvad meeldetuletuste puhul lugejad ei tagasta file tähtaegselt olnud kirjandust. TPI Teadusliku Raamatukogu Nõukogu otsusega võib lugejatele neljalt juhtudel ära võtta RVL-i kasutamise õiguse ühest kuuast kuni ühe aastani. Raamatukogut, kes ei ole kordumalt tagastanud RVL-i teel saadud kirjandust õigeaegselt, võib RVL-i kasutamise õiguse ära võtta kuni üheks aastaks. Tuletame kõigile RVL-i kasutajale veel kord meelde: kui ei tagastata õigeaegselt RVL-i teel tellitud kirjandust, tuleb see kahjaks nii lugeja huvidele kui meie raamatukogu mainele tervikuna.

Vanemraamatukoguhoidja
ENE KULL

NB!

Õhingu «Autom» TPI algorganisatsioonil aruandlus-valimiskooresolek toimub 11. detsembril 1963 kell 16.00 aedhoovikambris 3-103. Võetakse vastu uusi liikmeid. Palutakse osaleda kõigi asjat huvitatult.

KUIDAS VORMISTADA ISELOOMUSTUST?

«Tallinna Polütehniku» toimetuse peale on pöördunud selgituse saamiseks iseloomustuste koostamise ja vormistamise korra kohta instituudis. Selle kord on kehtestatud instituudi nõukogus 14. märtsil 1973 ja avaldatud ajakirjas «TPI» 1973. a. märtsi-aprillinumbris. TPI asjaajamise juhendis lk. 33-38. Iseloomustuse saamiseks tuleb taotleda pöörduda oma vahetu ülemaise poole. Iseloomustuse vormistatakse ühe nädala jooksul. Iseloomustusele võib kogumada sõltuvalt selle iseloomust mitmelt (mõnikord küllaltki suurt arv) allkirju. Arvestades instituti mastape ja vajadust kindlustada iseloomustuse sisulist kvaliteeti on mitme inimese arvamusel ja ka allkirjad vajalikud. On kehtestatud ka iseloomustuste ringluse kord kooskõlastamise käigus. Iseloomustuse saajal endal on allkirjade kogumine keelatud.

Opperektor
BORIS TAMM

Avaldame kaastunnet Andrus Künnapasele vend TOOMAS KÜNNAPASE surma puhul.
Rühmakaaslased MT-91-st.

Tahaksin peatuda mõnedel pistasjadel, mis torkasid silma 45-päevase töö jooksul Saksa DV-s. Üksinda teises riigis viibides jääb õhtuti sageli aega ka omal käel külastatavate linna (maade) tundma õppida, on võimalus huvipakkuvat objekti vaadelda just nii kaua, kui ise vajalikuks pead.

Võõrale maal jõutakse enamasti rongi või lennukiga. Berliini jaamas on reisirajate tarvis kätud, mida igauks võib ise kasutada. Kärusid jätkub nii perroomile kui jaamaesisele väljakule, kuhu tulevad bussid või autod. Iseteenindamine vabastab tööjõudu, pealegi on pakikandja töökoormus ebaühtlane: rongide saabudes on tööd kuhjaga, vaheajal aga tuleb oodata. Kärusid kasutatakse peale jaamade ka kaubamajades ja -hallides, hotellides. Meie oleme selvekauplustes ja kaubamaja osakondades harjunud kasutama korve ja sama tehakse ka paljudes Saksa DV kauplustes. Käruga on aga mugav kaupa valida, koti saab riputada konksu külge, käed on vabad. Kasutamist ootavad kärud liikatakse üksteise sisse — kärü tagumine külg on liigendiga, nii võtavad nad suhteliselt vähe ruumi. Noored emad jäätavad kaubamajas sisseostude tegemise ajaks lapsevanakri esimesele korrusele, kus on laste mängutuba. Kui aga ema soovib väikelast kaasa võtta, on selleks mõned suuremad kaubakärud, millel koht lapse tarvis.

Toidunainete kaupluses on enamasti kaubast väikepakendis, mille suurus vastab keskmise perekonna vajadusele. Torkas silma veel üks pisike detail toidukaupade müügil. Nimelt on piimasorte väga palju ja ühe sordi säilivusaeg loatemperatuuril kees nädal. Seda piima müüdi minu elukoha lähedal kaubahallis kindlatel nädalapäevadel. Minu perenaine näiteks ostis siis tavaliselt terveks nädalaks korraga. Mul ei õnnestunud teada saada, kas piima ka toodetakse spetsiaalselt kindlatel päevadel kindlad sordid. Igatahes rahuldab selline piimaga varustamise süsteem täielikult ost-

PISIASJAD

jate vajaduse. Samal ajal väheneb ühe sordi piima vedude arv ning suureneb korraga veetava piima kogus. Kokkuvõttes tähendab see aga transpordivahendite paremat kasutamist.

Klaasitarast võetakse vastu jookide müügikoha kõrval. Pole lisakulusid tühjade kastide vedamiseks. Sisseoste tegema minnes võetakse tavaliselt kaasa ka tühi taara, nii ei kogune seda koju liiga palju. Ka meil tuleks taara vastuvõtt korraldada nii, et see poleks loterii: kas võetakse vastu või ei.

Meil pööratakse viimasel ajal suurt tähelepanu rahvaspordi arendamisele, rajatakse JT radasid jm. Berliinis torkas silma, et mitmel pool olid lisaks spordiväljakutele majade juures raudbetoonist lavatennise-laudad. Ma ei tea, kuidas sellist lauda hindavad tippsportlased, aga rahvaspordi harrastajad, eriti noored, kasutavad neid aktiivselt. Betonist laud on vastupidav, vihma ja lumi ei tohiks teda rikkuda.

Enamus prügikaste on ümarmargused betoonrõngad, mille sisse käib plastmassümber. See ei ole uudis, ka meil on samasugused, plastmassi asemel küll plekkümber. Hüsti on läbi mõeldud nende kastide tühendamise. Prügiauto sõidab aeglaselt mööda tänavat, töölisel võtavad kastid prügi täis ämbri ning panevad kohe tühja asemele. Seejärel tühjendatakse ämber auto juures ja viiakse järgmise prügikasti juurde.

Tänaval torkab silma, et auto parkimiseks on minimaalse vahemaaga. Parkimiskohale tänavas sõidetakse tagurpidi. Kui auto on parkitud, siis jääb tema ette ja taha parajasti nii palju ruumi, et inimese vahel läbi mahub. Ka meil tuleks autojuhtidele vähemprogrammi võtta autode minimaalsete vahedega parkimise õpetamine, sest mõni mees lähtub põhimõttest: olgu teistega kuidas on, peasi, et mina oma auto parkida saan. Nendes parkimiskohades, kus lubatakse autot seisma jätta teatud ajaks, näiteks kaheksa- või kümneks minutiks, asetab autojuht armatuurlaule kella kujutise, kus osutid näitavad parkimiskohta saabumise aega. Mõnel oli kellakujutis tuuleklaasi külge kinnitatud. See annab liikluse kontrollijale võimaluse

saada olukorrast selget ülevaadet ja sunnib ka juhti parkimisajast kinni pidama.

Tänavaliiklust jälgides võis märkida, et suhteliselt vähe kasutatakse linna kirust piliravald märke. Autode suure arvu puhul tekitab iga selline märk ummikku. Minu igapäevane tööleekond kulges mööda tänavat, kus mõlemas suunas oli kaks sõidurida autodele ja keskel kaks paari trammiroopaid. Ühes kohas, viadukti all, kähaneb tänavat laius poole võrra. Selle koha ette oli seatud märk, mis näitab tee kitsenemist, kuid kirust piliravat märki polnud. Hommikuti tipptunnil vaatasin, kui sujuvalt laabus selle koha läbimine. Kord andis teed tramm, kord vähenas mõni auto pisut kirust enamasti autost aga sõitis normaalkiirusega. Eks selline kirust piliravald märkide puudumine tähendab ka seda, et liiklusevahendite juhid on viisakad ja austavad üksteist.

Berliinis on majanumbrite asemel igal trepikojal oma number. Korterinumbriid puuduvad, nende asemel kasutatakse korterivaldaja nime. Trepikoja välisuks on väga paljudel majadel lukus ning seda saab avada sama võtmega millega korterustki. Postkastid asuvad trepikojas ja kirjandajal on oma piirkonna trepikodade üste võtmed. Kui elanikule tuleb postpakk, mis postkasti ei mahu, siis jätab postiljon selle paiki tänaval asuvasse lukustatavasse kappi ning toob elanikule postkasti selle kapi võtme koos kapi numbriga. See vühendab jalavaeva, eriti kui postkontor on kaugel.

Linna asuval postkastidel on kellakäed, mis näitavad, millal kasti tühjendatakse: mõnda kaks, mõnda kolm korda päevas. Iga kord lukustatakse klaasi taha kellakäed, mis näitab, mis kell jälle kasti tühjendatakse. Tallinnas minu elukohalähedasel postkastil on siht, et tühjendatakse kella 9.00—18.00. Siit jääb aga arusaamatuks, millal seda tehakse: kas siis, kui kiri pool kaus õhtul posti panna, läheb ta ikka samal põlveal ära või ei?

Korteritefonid juurde kuulub ka telefoniraamat. Kui ilmub uus, siis vahetatakse vana raamat postkontoris tasuta uue vastu, vana aga läheb vana-

paberiks. Koduses majapidamises kogutakse pakkepaber, vanad ajalehed ja muud paberid ning antakse vanapaberi vastuvõtu punkti, sama tehakse ka plastmasspakenditega. Väga agaralt on siin tegutsemas noored.

Paberi kasutamisel tuli ette huvitav moment. Nimelt ilmub raamatukogu tarvis kirjandusekataloog, kus kirjed raamatute kohta on tehtud nii nagu raamatukogu kartoteegikaardil. Vajaliku teose kohta loigatakse kataloogist kartoteegikaardi suurune sedel kõige sinna juurde kuuluvaaga ning ongi kartoteegikaardi olemas. Peale paberi hoitakse nii kokku ka tööaega.

Saksa DV-s ei ole puiduvarude suured ja seetõttu kasutatakse puitu vähem kui meil. Mä on seal ehitusplatsidel tavaliselt roomattidest, eterniidist ja metallist nägusad piirdeaiad. Majade vihmaveerenid ja -torud on enamasti plastmassist: ei roosteta ega vaja ka värvimist. Üldhariduskooli lõpetanud noored jätkavad õpinguid kutsekoolis. Kutseharidusega töölisel on autoriteeti. Ajalehes ilmuvates abikaasa leidmise kuulutustes märgitakse kõrvuti inseneri ja tehniku staatusega kindlasti ka «facharbeiter», s. o. kvalifitseeritud tööline.

Saksa DV elanikel mõeldub nädalavahetus koos perekonnaga koduses mihjöö. Pühapäevahommikuti Berliinis ringi jalutades torkab silma, et sageli kasutatakse hommikupoolikut auto peemiseks. Peseb kas mees, naine või kogu pere.

Restorani käitamisest on täiesti loomulik, kui üks, kaks, kolm või enam naist õhtuti lähevad restorani ilma meeskaaslasteta. Seltskond istub lauas, ajab juttu, keegi neid ei tülita.

Taolisi pisiasju on Saksa DV-s teisigi ja eks iga selle maa külastaja ole endale avastanud midagi huvitavat. Smured asjad ju pisikestest koosnevadki.

Tootmise ökonomika ja organiseerimise kateedri dotsentid kt.
VAINO RAJANGU

TEEMAD

Algus 2. lk.

TEOREETILINE MEHAANIKA.

1. Mittelineaarsete mehaanika põhimõtted ja meetodid. Konsultant: ass. G. Arjasov.
2. Graafilised meetodid staatikas. Konsultant: v.-õp. E. Topnik.
3. Sidemevõrrandite arvustamisest liikumise diferentsiaalvõrrandite koostamisel. Konsultant: dots. E. Relvik.
4. Numbrilised meetodid mehaanikas. Konsultant: v.-õp. B. Jasulovitš.

TUGEVSÜNETUS.

1. Tugevusõpetuse kui teaduse ajaloost ja olukorrast tänapäeval.

Konsultandid: dots. U. Raukas, dots. A. Jürgenson.

2. Eksperimentaalsed meetodid materjali pingelolukorra määramiseks. Konsultandid: dots. O. Roots, dots. kt. V. Kompus, v.-õp. L. Ruga.

3. Tugevusõpetuse teoreetilised meetodid. Konsultandid: dots. L. Poverus, dots. E. Jõgi.
4. Pinge- ja deformatsiooniteooriad. Konsultandid: dots. R. Dek, dots. kt. A. Lahe.

INSENERIGRAAFIKA.

1. Lisaprojektsiooni tuletamine ja kasutamine insenerigraafikas. Konsultandid v.-õp. H. Toimats, v.-õp. A. Talvik.
2. Pindade lõikejoonte kujutiste tuletamine insenerigraafikas. Konsultandid: v.-õp. H. Arro, v.-õp. A. Talvik.
3. Teist järku pinnad ja nende kasutamine tehnikas. Konsultan-

did: dots. E. Kogermann, v.-õp. E. Vallas.

4. G. Monge ja tema teaduslik tegevus. Konsultant: ass. L. Piirsalu.

KEEMIA.

1. Aine ehituse uurijad minevikust ja tänapäeval. Konsultandid: dots. H. Hödrejärv, dots. A. Siirde.
2. Mahtanalüüsi meetodid ja nende tähtsus analüütilises keemias. Konsultandid: dots. L. Pets, dots. kt. E. Tallmets, dots. H. Vilbok.
3. Alifaatsed ja aromaatsed reaühendite loom- ja radikaalreaktsioonide mehhanism. Konsultandid: prof. kt. L. Mõlder, dots. H. Siirde, dots. E. Piiraja, dots. M. Mikkal, v.-õp. A. Viikna.
4. Metallid pindade keemilise töötlemine. Konsultandid: dots. K. Heip, dots. V. Kallast, dots. R. Ott.

VÕITIS KA-11

28. novembril toimus Teadusliku Raamatukogu üldkogemisaalis võistlus kirjandus- ja faktiivvahendite tundmises ning kasutamise oskuses. Osavõtjaid oli neljast teaduskonnast. Täiesti eemale jäid ehitus- ja mehaanikaüliõpilased. Õppeühm AV-11 oli aga esindatud koguni kahe võistkonnaga. Kokku osales 10 võistkonda.

Alates II voorust hakkas esikoha pärast võistleva 4 võistkonda õpperühmadest KA-11, TI-11, LE-11 ja LA-11. Kuni lõpuni olid nad võrdlemisi tasavägised. Võidu saavutas KA-11 võistkond (E. Järs, H. Väinoja, M. Kingissep) 30 punktiga. Teiseks jäi LE-11 võistkond (T. Haabu, P. Annus, P. Pajussala) 29,5 punktiga ja kolmanda koha sai TI-11 võistkond (T. Haljak, A. Hirve, M. Kull) 28,7 punktiga. Õpperühma LA-11 noormehed pidid seekord taganema majandusteaduskonna tublide tütarlaste ees, kes kogusid 27,6 punkti.

Suure ringi küsimused lahendasid õigesti põlevkivikeemia ja -sünteesi labori vanemteadur Hindrek Tamvelius ja Eva Järs, KA-11.

Kindlasti andis võistlus kõigile osalejale kasulikke kogemusi edaspidiseks iseseisvaks informatsiooni hankimiseks.

INGRID TALI

NÄJANATUKE

VIGANE MAAL

Tuntud saksa botaanik Karl Göbel läks kord külla oma kunstnikust sõbra ateljeesse. Kunstnik näitas talle oma uusimat maali «Pattulangemine», mille ta oli äsja lõpetanud. Göbel vaatas tööd tähelepanelikult, siis aga teatas:

«Sul tuleb seda parandada, pildil on viga.»

«Mis viga saad sa leida? Aadamas või Eevas?» imestas kunstnik.

«Mitte nendes, vaid õunas, mida hoiab Eva: see õunasort on loodud alles kaheksakümnend aastat tagasi.»

KAHJULIKUM KUI
MIKROOBID

Nüüdisaegse mikrobioloogia alusepanija Robert Koch võttis

oma laboris vastu kolleegi Prantsusmaalt ja Inglismaalt. Parajasti selgitas ta neile oma meetodikat, kuidas töestada sidet haiguste ja teatud mikroobide vahel. Just sel hetkel kostis akna tagant ehitusmaterjale vedava vankri kolinat, mis tõi teadlase näole sügava mõllikkuse.

«Kas te muretsete kogu inimkonda ähvardavate epidemia-ohu pärast?» küsisid tal teised arstid.

«Ja muidugi,» eiavnes koost. «Aga ma arvan, et mõne aasta-kümne pärast kujutab linna käre ja müra endast palju tõsisemat probleemi kui nakkushaigused.»

Nagu hiljem selgus, osutusid need sõnad prohvetlikeks.

PALUN PORTSJON
RÖNTGENIKIIRI!

Õige varsti pärast seda, kui ajalehed olid avaldanud uudise, et Wilhelm Konrad Röntgen on avastanud imepärased

X-kiired, sai teadlane kirja, mis teda mõnevõrra hämmastas. Kirja lähetaja palus Röntgenil saata talle hea vaevatasu eest portsjon X-kiiri koos nende kasutamise õpetusega.

Röntgen, kes omas teatavat huumorimeelt, kirjutas vastuse, milles teatas, et momendil pole tal kahjuks X-kiirte ülejääki ja et nende saatmine on keerukas ja raske toiming.

KIRI ISEENDALE

Nobeli preemia laureaadil saksa biokeemik Paul Ehrlichil oli omapärane harjumus üles märkida kõik, mida ta pidi tegema järgmisel päeval. Kuid ta oli sedavõrd hajameelne, et unustas sageli oma märkmeid lugeda. Seepärast oli tal kombeks märkmikulehed ümbrikusse pista ja saata nad endale postitsi.

Ajakirjast
«Znanie — Sila»

Teil. 3386
MB-10481
Hind 2 kop.

Vastutav toimetaja
G. HAZAK

TALLINNA POLÜTEHNIK

TALLINNE POLYTECHNIC

Trükkkoda «Õhiseia», Tallinn, Pikk t. 40/42. Орган парткома, ректората, комитета ДПСМ и профкома, Tallinnского политехнического института «Таллинский политехник», Типография «Южисаду», Цикл, 40/42. Teadusliku aadress: 200038 Tallinn, Ehitajate tee 5, TPI, 3. hoone, tuba 304, tel. 537-261. Адрес редакции: 200038 Tallinn, Эхитайте тее, 5, ТПИ 3 корпус, комната 304, тел. 537-261.